

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 9. LUTEGO ROKU 1798. w PIĄTEK.

PUBLICANDUM.

Seine Koenigliche Majestät Unser Allergnädigster Herr haben zu resolviren geruhet, das bisher bestandene Getraide Einfuhr Verboth aus Gallizien nad der Provinz Südproussen vor der Hand wieder aufzuheben, und die Einfuhr desselben gegen Erlegung der geordneten Zoll Gefülle jetztwieder zu verstaten. Es wird dies daher Jedermann zur Nachricht und Achtung hierdurch bekannt gemacht. — Warschau den 30. Januar 1798.

König: Südprou: Kriegs- und Domainen Kammer.

v. GOLDBECK. HELVING.

z Wiednia dnia 31. Stycznia.

(z Gazety Dworskiej.)

Cesarz Jmść Panow *Friederico Giovanelli* Patriarchę *Weneckiego* i Prymasa *Dalmacyi*, iako też PP. *Franciszka Pejaro* bywszego *Polta Weneckiego* w *Hiszpanii*; *Augustyna Garzoni* Prokuratora *S. Marka*, i bywszego *Ambassadora Wencyi* przy *Porcie Otomańskiej*, nie mniej *Szlachtę Nobili Giovanni, Pietro Grivani, i Andrea Querini*, z których pierwszy sprawował urząd pełnomocny *Ministra Weneckiego w Peterzburgu*, a potem *Polta* także *Rzeczypospolitey w Wiedniu*; drugi zaś był *prowydztorem Dalmacyi*, aktualnemi teyż *Ministryami* *Konsyliarzami* swemi mianował, i od nich przysięgę na wierność na dniu 27. t. m. odebrał.

General Artylleryi *Hrabia Wallis* donosi pod dniem 25. t. m. z *Padwy*, iż bywsze *Państwa Weneckie* zupełnie już od wojsk naszych zajęte zostały, podług tegoż raportu wojska *Cesarzskie* weszły dnia 23. do *Padwy* i *Wicencyi*, dnia 21. do *Werony*, dnia 22. do *Legnago*, a dnia 23. do *Rovigo* i wszędzie zwielkimi były przyjmowane uroczystościami.

Podług doniesień z *Pragi*, przybył tam dnia 25. Stycznia *Hrabia Latour* General Artylleryi, który w nieprzytomności *Arcy-Xięcia Karola* miał *Komendę nad Armią Cesarzką* w *Państwach Niemieckich* znajdującą się. Przybył z nim *Hrabia Colloredo Mels Collorvat*.

Cesarz Jmść polecił *Hrabiemu Saurau* *Ministrowi* *skarbu* dozór i *zwierzchnią władzę* nad *towarzystwem* *ufornowanym* w celu *polepszenia żegluga* i *spławu* na *rzekach Węgieckich*: w ogólności zaś *wielkie* *Rząd* *czyni* *usilowania*, aby *spław* *rzek* w *kraich* *dziedzicznych* *Cesarzkich* do *stopnia* *doskonałości* był *doprowadzonym*.

z Innych pism z Wiednia d. 31. Stycznia.

Z listów z *Tryestu* pisanych potwierdza się wiadomość, iż *Francuzi* przesyłają całą *Artylleryą* i *ammunicyę* do *wysp Lewantu*, i że ta *ostrożność* *pochodzi* z *odebranych* *doniesień* o *małcey* w *krótkie* *przybycie* *Elkadras Angielskiej* na *szrodziemne* *morze*.

Między *Pełnomocnikami Cesarzskimi i Francuzkimi* w *Rastadt* *naywiększa* *panuje* *przyjaźń* i *zgoda*, oo *niektórych* *Deputowanych* *podchlebne* *nielczy* *nadzieie*. *Znaczna* *liczba* *osob* *każe* *się* *spodziewać*, iż *naypoźniej* *za* *sześć* *tygodni* *pokoy* z *Rzeszą* *podpisany* *będzie*. *Niektóre* *gabinetu* *należego* *dyspozycyę* *popieraia* *to* *zdanie*.

Z 28. na 29. w nocy przybył tu z *Włoch* *General Chateler*, i natychmiast udał się do *Ministra* dla *oddania* *mu* *dziela* *demarkacyi* *linii* *od* *ieziora Garda*, aż *za* *Werone*. *Ta* *linia* *nie* *mogła* *ieszcze* *być* *ostatecznie* *postanowioną* z *przyczyny* *przeszkod* *przez* *Dyrektoriat Medyolański* *czynionych*.

Podług listów z *Semlina* pod 23. t. m. pisanych *Kommandant Belgradu* *czyni* *wielkie* *przygotowania* na *wytrzymanie* *obłężenia* z *strony* *Passawan-Oglu*. *W* *tym* *celu* *sprowadził* *ile* *tylko* *mogł* *żywności* z *Serwii* i *Bośni*. *Basza* *tey* *ostatniey* *Provincyi* *na* *naleganie*, *ażebym* *przytł* *do* *Belgradu* *posilki*, *wymówił* *się*, iż *nie* *odebrał* *w* *tey* *mierze* *żadnych* z *Konstantynopola* *rozkazow*.

z Semlina dnia 15. Stycznia.

Zdaie się, iż *Porta* *myśli* *teraz* o *natężonych* *przygotowaniach* do *zniszczenia* *swego* *od* *kilku* *lat* *niebezpiecznego* *nieprzyaciela* *Basmana-Oglu*, *wraz* z *iego* *stronnikami*. *Tym* *czasem* *zaś* *Basman-Oglu* *zdaie* *się* *żadne* *nie* *mieć* *boiaźni*, i *chce* *na* *przeciw* *wszelkim* *przygotowaniom* *imponującą* *wystawiać* *zuchwałość*. *Oszańcował* *on* *się* *w* *Semendryi*, w *sposób*, który *wiele* *zatrudni* *iego* *nieprzyaciola*, *ieźeliby* *go* *ztamtąd* *wypędzić* *zamysłali*.

Opór który *czynił* *Xiąże Wołoski*, w *wyciągnięciu* z *wojskiem* *przeciw* *Basman-Oglu*, *przyprawił* *go* *o* *stratę* *urzędu*.

Na *pewnym* *manowcu* *schwytany* *był* *Bojar* i *zaprowadzony* *do* *Basman-Oglu*, w *którym* *on* *swego* *dawnego* *uznał* *przyaciela*. *Wódz* *ten* *nie* *tylko* *przytł* *go* z *wielką* *dobrocią*, *ale* *nadto* *udarował* *go* *wolnością*. *Jednakże* *żądał* *od* *niego*, iżby *złożył* *do* *kasy* *insurrekcyiney* *90,000* *Piastrow*, które *Porta* z *iego* *okręgu* *rocznie* *zwykła* *wybierać*. *Gdy* *iednak* *zapewniał* *Bojar*, że *tę* *summę* *już* *wypłacił* *na* *ręce* *Xcia Bukarestu*; *wysłał* *Basman-Oglu* *iednego* *znanego* *Turka* z *kilkuset* *ludźmi*, w *celu* *gwaltownego* *tey* *summy* *odzylkania*.

Z tegoż miejsca dnia 18. Stycznia.

Przed *kilku* *dniami* *przyszło* *między* *wyflany* z *Garnizonu* *Belgradzkiego* *oddziałem*, a *wojskiem* *Rebellizantow* *przy* *Prozerewie* *do* *krwawey* *utarczki*; *Rebellizanci* *coraz* *mocniejsze* *w* *Semendryi* *sypią* *szance*; i *opatrzyli* *to* *miejsce* *na* *dwa* *roki* w *żywność*. *Basman-Oglu*, *kazał* *zdiąć* *głowę* *iednemu* z *swych* *Kapitanow*, *nazwilkim* *Kara Mustapha*; *za* *to*, że *bez* *odebranego* *ordynansu* *wżył* *się* *przypuścić* *ostatni* *atak* *do* *Belgradu*, *oraz* *znaną* *od* *przytrzymanych* *Karawanow* i *trząd* *wycisnął* *kontrybucyą*. *Byłoby* *to* *nierozsądkiem*, *(dał* *się* *ślyścić* *przy* *tey* *okazyi* *wódz* *buntownikow)* *miejsce* *takie*, *iak* *Belgrad* *chcieć* z *tak* *wielką* *stratą* *zdobywać*, *zwłaszcza*, *iz* *one* *famo* *poddać* *się* *musi*, *gdyż* *moim* *tylko* *zamiatem* *ieści* *uwolnić* *mieszkańcow* *Tureckich* *od* *stręgiego* *ucisku* i *cię-*

zarow, *któremi* *ich* *obarczają* *Baszowie*, *nie* *ieści* *iednak* *mym* *celem* *rozwiązywać* *ich* *od* *postuszeństwa* *W. Sultanowi* *Podług* *iego* *planu*, *żaden* z *poddanych* *więcey* *podatku* *nad* *puł* *Piastra* *rocznie* *opłacać* *nie* *powinien*. *Wszystkie* *doniesienia* *iednomyslne* *na* *to* *zgadzają* *się*, że *liczba* *stronnikow* *Basman-Oglu* *ieści* *bardzo* *znaczna*.

Pewny *Turek* z *dawney* *familii* *Belgradzkiej* *pochodzący*, *nazwilkim* *Hafan-Aga*, *człowiek* *dawniey* *wielkiego* *maiątku* i *znaczenia*, *bawił* *się* *przez* *dwa* *roki* w *Semlinie* *szukając* *wyżywienia* *swego* w *kraianiu* *lisici* *tytuniowych*, *lecz* *gdy* *nędza* *iego* *przyszła* *do* *wielkiego* *stopnia*, i *niepodobna* *mu* *już* *było* *dostatecznie* z *tey* *pracy* *znaleść* *utrzymanie* *życia*, *udał* *się* *przez* *Orsowę* *do* *Basman-Oglu* i *złożył* *na* *iego* *łono* *dolegliwości*, które z *długo* *trwającego* *niedostatku* *ponosił*. *Wódz* *ten* *przytł* *go* *bardzo* *dobrze*, i *nie* *tylko* *mu* *20* *tylęcy* *Piastrow* *podarował*, *ale* *nadto* *powierzył* *mu* *znaną* *rangę* *kommandanta* *nad* *swą* *Flotyllą* *w* *Czyryken*.

Buntownicy *obchodzą* *się* *łagodnie* z *wieśniakami*, i *oszczędzają* *ich* *własności*. *W* *tych* *dniach* *przechodził* *tam* *karawan* z *Konstantynopola* z *transportem* *bawelny*, *buntownicy* z *daleka* *mieli* *go* *na* *oku*, i *spokojnie* *prześć* *pozwolili*.

z Londynu dnia 23. Stycznia.

Dnia 15. *Vice-Król Irlandyi* *zagał* *tameczny* *Parlament* *ową*, w *którey* *wezwał* *go* *do* *użycia* *nayskuteczniejszych* *środkow* *przeciw* *zagrożonemu* *wylądowaniu* *Francuzow*, *oraz* *do* *utrzymania* *spokojności* *wewnętrzney*, *która* *dotąd* *nie* *ieści* *ieszcze* *przywróconą*.

Kapitan *okrętowy* *Duński* z *Havre* *tu* *przybył*, *donosi*, że w *czasie*, w *którym* *od* *tamecznych* *brzegow* *odpływał*, *generalne* *embargo* *na* *wszystkie* *w* *portach* *Francuzkich* *znajdujące* *się* *okręty* *zagraniczne* *było* *włożone*. *Na* *warsztatach* *nawet* *w* *nocy* *przy* *pochniach* *pracują* *nad* *wyprawą* *do* *Anglii*.

Pewny *maytek* *Angielski*, który *uszedł* z *Brest*, *zeznał* *pod* *przytęgą* *w* *Falmouth*, *iz* *dwie* *wielkie* *tratfy*, *któremi* *Francuzi* *chcą* *przesadzić* *wojska* *do* *Anglii*, *stoją* *już* *gotowe* *w* *tey* *porcie*. *Każda* *nosi* *na* *sobie* *cytadelę* *od* *78* *armat* *uzbroioną*.

Asekuracye *na* *okręty* *nagle* z 5. na 15. *podniezione* *zostały*. *Bez* *konwoiu* *zaś* *żaden* *okręt* *nie* *sądzi* *się* *być* *zabezpieczonym*. — *Żegluga* *w* *kanale* *i* *na* *brzegach* *na* *być* *zakryta* *znaną* *siłą* *morłką*.

Tak *w* *Anglii*, *iako* *i* *w* *Irlandyi* *przytrzymano* *wiele* *podęrzanych* *osob*; z *których* *wielu* *do* *potajemnie* *składanych* *schadzek* *należało*. — *Na* *brzegach* *wzięto* *do* *więzienia* *dwoch* *Żydow*, *maiących* *przy* *sobie* *plany* *różnych* *naszyc* *portow*.

Flotta *Brestńska* *składa* *się* z 16. *okrętow* *liniowyc* i 12. *fregat*; i *ieści* *w* *gotowości* *do* *wyścia* *pod* *żagle*. — *Na* *brzegach* *Hollandyi* *krąży* *teraz* *eskadra* *Angielska*.

P. Wickam, który *tu* *powrócił* z *Szwajcaryi*, *otrzymał* *funkeyą* *w* *kancellaryi* *stanu* *Xcia* *Portland*.

Stary *wódz* *Korsykanow* *Paoli*, *bawi* *się* *teraz* *w* *mieście* *nad* *morłkim* *Anglii*, *Bath*.

Cała *siła* *ładowa* *Wielkiej* *Brytanii*, *składa* *się* z 227,450. *ludzi*, *nie* *rachując* *w* *to* 117. *kompanii* *artylleryi*, i 69. *kompanii* *inwalidow*, *oraz* *siły* *ładowey* *Irlandzkiej* *wynoszący* *120,000* *ludzi*.

Podług niektórych doniesień przybitych na Kafenhaucie *Loyds*, okręty towarami *Angielskimi* ładowne, w pewnych miejscach na wielkie niebezpieczeństwa są wyławione; i wszystkie okręty z *Anglii* do *Francji* idące, za przybyciem swoim mają być skonfliktowane. To dało powód do zatamowania żeglugi i nowych w handlu trudności.

Jutro Kupcy tuteysi mają się zgrupować dla dokładniejszego naradzenia się względem załony dla handlu morskiego.

Xiążę *Wilhelm Gloucester* wiejeżdża za kilka dni do *Dover*, gdzie mieć będzie komendę najwyższą nad wszystkimi wojskami rozłożonemi na brzegach *Cantorbery*.

Przeszłego tygodnia wsiadło 321. ięnców wojskowych *Francuzkich* na okręty w *Lynn*, zkąd zawiezieni będą do *Dunkierki*. Dnia 19. Stycznia 900. tychże ięnców z *Falmouth* do *Portsmouth* na okrętach przeprowadzono.

Mamy wielkie powody do domysłów, że flotta *Francuzka* aktualnie wyszła już na morze i obróciła żagle ku *Irlandyi*. Admirał *Thompson*, który z swoią *Elkadra* w piątek także wyruszył na morze, z powodu wiatru zachodniego nie daleko dopłynawszy do powrotu był przymuszony.

Wielka flotta Lorda *Bridport* składa się z 30. Okrętów. oczekuje tylko na wiatr pomyślny, aby mogła pokazać się w kanale.

P. S. Dowiadujemy się, że wyprawa z *Indyow Wschodnich* do wysp *Hiszpańsko-Manilskich* przedsięwzięta, całkiem się nie udała, o czym urzędowych doniesień oczekiwać należy.

Wyczedł tu portret nader zabawny, wyobrażający Pana *Pitta* w bardzo chudej postaci, i radzącego się *Cygan*ki, iaki będzie jego przyszły los. Wróżka uchwyciła go za rękę, uważała bicie pulsu, i rzekła do niego: *W.P.* umrzesz na chorobę wylądowania

PARLAMENT IRLANDZKI.

Po przeczytaniu mowy *Vice-Króla*, Izba wyższa na wniosek *Hrabiego Roder*, uchwaliła Adres dziękczynienia.

Hrabia Bective rzecze: Jedność Narodu jest jedynym środkiem do skutecznego oparcia się nieprzyjacielowi, gdyż smutny los innych krajów, do których on wkroczył, daie nam poznać, iakim sposobem bronić mu się należy, lecz zgoda ta i jedność inaczej utrzymaną nie będzie, jeżeli niepowrócimy zupełnie *Katolikom Irlandzkim* ich Praw Obywatelskich, gdyż na ów czas mieć będą wspólny interes w bronienu *Konstytucyi*, tudzież gdy nie nastąpi potrzebna *Reforma Parlamentu*.

Wielki *Kanclerz*.—Wolność *Katolików* i *Reforma Parlamentu*, są to tylko pozory, któremi łudzić nas chcą buntownicy. Celem *Spiskowych* jest całkowite obalenie *Rządu* i pobratanie się z *Rzplta Francuzką*. *Katolikom* wszystko już zostało uchwalono, oprócz *Aktu Test* i przyznania najwyższej władzy w osobie *Króla* etc.

Pan Browne: Nasz *Rząd* musi pracować nad sposobami nie żeby przytłumić bunt gwałtownością, lecz zatamować źródło nieukontentowania, a gdzie potrzeba, karać swe dzieci przykładem łagodnego *Ojca*? Dziecień się to z nieszczęśliwą *Irlandyą*, gdzie tyfiące *Obywatelów* stały się ofiarą frogości, z którą kraj ten jest rządony. To wszystko, co *Lord Moira* mówił w *Parlamencie Angielskim*; powtarzam w obliczu tego zgrupowania.

z *Hagi* dnia 23. Stycznia.

Wczoray mieliśmy tu ważną *Rewolucyą* na wzór *tę*, która zaszła w *Paryżu* dnia 18. *Fructidor*. *Reprezentanci* którzy stracili zaufanie ludu, czyli składający partya *umiarkowanych* z urzędów złożeni i aresztowani zostali. Całą noc z 21. na 22. trwały poruszenia i przedsiębrane były środki przezorno-

ści, iżby umieszczeni na liście konspiracyi *Reprezentanci*, nie ulzli przygotowanego sobie losu.

Od dnia wczorayszego z rana od godziny 4. cały garnizon tutejszy był pod bronią, równie iako *gwardye* obywatelskie i *artyllerya*. *Rogatki* były zamknięte i wszystko zostało w tym stanie, aż do godziny 3. po południu; gdy *Konwencya* zawiesiła swą sefilyą od godziny 8. z rana trwającą. Na ów czas *rogatki* znówu otworzono. Wszystko w największej przeszło spokojności, a najmniejsza kropla krwi przy tej ważnej przemianie rozlaną nie została. Dziś nawet zupełna panuje spokojność, iak gdyby żadna nie zaszła w *rządzie* *rewolucyą*.

Dnia wczorayszego w nocy, wezwano członki *Zgrupowania Narodowego*, ażeby na godzinę 8. rano udali się do pałacu narodowego na nadzwyczajną sefilyą. Tęgoż czasu *woylka Batawskie* na garnizonie w *Hadze* będące, stanęły pod bronią i *artyllerya* wyprowadziła armaty. *Woylka* zaś *Francuzkie* odebrały rozkaz, ażeby się znajdowały w swoich kwaterach.—*Generał* *kommenderujący Joubert* i *Generał Daendels* ze *sztabem* dali się widzieć przed salą *Konwencyi*.

Zgrupowaniu do pałacu narodowego *Reprezentanci*, niektórzy wprowadzeni zostali do sali *audyencyonalnej* *Prezydenta*, inni zaś zaproszeni byli do *zwyyczajnej* sali *sefily*ów.

Prezydent *Zgrupowania Nar.* *Ob.* *Widderigh* przy okrzykach licznie zebranego ludu pod *konwojem* *Grenadyerów*, przybył do pałacu, i złożywszy *generalną* *Kommissyą*, zabrał głos, na końcu którego wezwał *Deputowanych*, ażeby się wraz z nim zjednoczywszy, wykonali *przyścieg* na nienawieść dla *dawnego* *Rządu*, dla *Federalizmu*, dla *Arystokracji* i *Anarchii*.

Członki które wzbrały się wykonać tę *przyściegę*, musiały z *zgrupowania* ustąpić. Na ten czas *Prezydent* doniósł *zgrupowaniu*, iż z powodu *groźnych* *niebezpieczeństw* *kraju*, osądził za *rzecz* *potrzebną* *aresztować* w *własnych* *mieszkania*ch *wszystkie* *członki* *Kommissyi* *związków* *zewnętrznych*, oprócz *Ob.* *van der Goes* szefa tego *Departamentu*, a w pałacu narodowym aresztować 22. *Reprezentantów*. *Prezydent* upraszał, ażeby te *środki* które doradziła *potrzeba*, przez *zgrupowanie* potwierdzone zostały, co natychmiast przez *znaczną* *większość* *zdań* *nastąpiło*. *Mianowano* *potym* *Deputacyą*, ażeby się udała do *Reprezentantów* *aresztowanych* w *gabinecie* *Prezydenta*, i doniosła im, iż im wolno powrócić do *swoich* *domów*, pod warunkiem atoli, ażeby się nieoddalali z *Hagi* bez *pozwolenia* *Prezydenta*.

Po zakończeniu *Kommissyi* *generalnej*, na *zwyčajnym* *zgrupowaniu* *składzie*, *Prezydent* proponował *ustanowienie* *Ciała* *Prawodawczego*, *reprezentującego* *Lud* *Batawów*, co tegoż momentu *zadekretowano*. Również *zadecydowano* *znieść* *wszystkie* *dawniej* *ogłoszone* *urządzenia*, *słownie* *do* *zwolnienia* *zgrupowania* *Narodowego*; *zniszczyć* *najwyższe* *po* *Prowincjach* *postanowione* *władze*, i ogłosić je tylko *władzami* *administracyjnymi*, zgola *przyjąć* *we* *wszystkim* *zasadę* *jedności* *i* *nierozdzielności*. *Postanowiono* *potym* *Kommissyą* z *obowiązkiem* *podania* *zgrupowaniu* *swoich* *uwag* *względem* *najrychlejszych* *sposobów*, *organizowania* *podług* *tych* *zasad* *tymczasowego* *Rządu*.

Minister *Francuzki* *Lacroix* *uwiadomiony* *przez* *Deputacyą* o tym co stało, udał się osobiście do *Zgrupowania*, dla *powinszowania* *mu* *tak* *silnie* *przedsięwziętych* *środków*. *Przyjęty* *był* *z* *najwyższymi* *okłaskami* *tak* *z* *strony* *Reprezentantów*, iako *też* *i* *Afbitrów*. *Po* *czym* *zabrał* *głos*, *którego* *treść* *następująca*:

Ostrzeżony *przez* *Poselstwo* *wasze* o *dzielnych* *środkach*, *użytych* *przez* *Zgrupowanie* *Narodowe* dla *dobra* *i* *ratunku* *Ojczyzny*, *pospieszyłem* *na* *to* *miejsce*, *złożyć* *wam* *moje* *zyczenia*. *Postępy* *Obywateli* *w* *zabezpieczeniu* *szczęścia* *ludowi* *przez* *szanowne* *wasze* *obrady*, *i* *zaślugy*, *aby* *lud* *był* *wam* *winien* *wprowadzenie* *mądrej* *i* *wolnej* *Konstytucyi*, *któraby* *była* *ulożoną*, *na* *iednych* *zasa-*

dach *mogących* *zabezpieczyć* *dobro* *powszechne*. *Ugruntujcie* *bez* *zwłoki* *Rząd*, *który* *dosyć* *będąc* *silnym*, *mogł* *oraz* *czynną* *Batawów* *poruszać* *dzielność* *i* *kierować* *nią* *przeciw* *powszechnemu* *nieprzyjacielowi*. — *Bądźcie* *przekonani*, *Obywateli*, *że* *Rzeczplta* *Francuzka* *i* *iey* *Dyrektorat* *wykonawczy*, *w* *którego* *imieniu* *mam* *honor* *mówić* *dziś* *z* *Wami*, *z* *ukontentowaniem* *dowiedzą* *się* *o* *środkach*, *któ* *mi* *przygotowaliście* *dobro* *i* *pomyślność* *Ojczyzny* *waszej*, *Rząd* *ten* *da* *okłask* *usłotowaniom* *waszym* *i* *całą* *swą* *potęgą* *wspierać* *was* *będzie*.

Poczym *nastąpiły* *ogólne* *okrzyki*, *a* *Prezydent* *dał* *Ministrowi* *następującą* *odpowieź*:

Obywatelu *Ministrze!*

Z *wdzięcznością* *widzi* *Zgrupowanie* *Narodowe* *w* *gronie* *swoim* *szanownego* *Ministra* *wielkiego* *i* *wspaniałomyślny* *Alliantki*, *która* *wzięła* *łobie* *za* *honor*, *wspierać* *swych* *spzymierzeńców*, *i* *pomagać* *im* *do* *utrzymania* *ich* *niepodległości*, *oraz* *znaczenia*, *i* *akie* *mieć* *powinni* *między* *innymi* *Narodami*. — *Tak* *jest* *Obywatelu* *Ministrze!* *Zgrupowanie* *Narodowe* *całkiem* *się* *poświęca* *pracom* *i* *troskliwości* *tego* *Luda*, *który* *reprezentuje*; *Lubo* *zaś* *nieuchronne* *okoliczności* *zmieniły* *na* *moment* *iego* *połtać*, *zasady*, *któ* *re* *mi* *się* *zawsze* *usłotowało* *rządzić*, *zostały* *nieodmienne*, *a* *między* *uczuciami*, *które* *go* *ożywiają*, *ma* *pierwsze* *miejsce* *wdzięczność* *ku* *Rzpltey* *Francuzkiej*, *oraz* *niewzruszona* *przychylność* *do* *iey* *Rządu* *i* *iey* *godnego* *Ministra*, *który* *dziś* *w* *iey* *imieniu* *stawa* *w* *gronie* *naszym*. — *Zgrupowanie* *Narodowe* *zaprasza* *cię*, *Obywatelu* *Ministrze*, *do* *honoru* *Sefly*.

Te *mowy* *w* *obu* *językach* *drukować* *kazano*. *Po* *niejakim* *czasie*, *Minister* *pożegnał* *Zgrupowanie*, *wzywając* *je* *najmocniej* *do* *przyspieszenia* *dzieła* *Konstytucyi*. *Sekretarze* *Konwencyi* *towarzyszyli* *mu* *z* *sali* *do* *iego* *rezydencyi* *przy* *nieustannych* *okrzykach*: *Niech* *żyje* *Rzplta!* *Niech* *żyje* *Minister* *la* *Croix!*

Po *wydaney* *przez* *Zgrupowanie* *wśród* *powszechnego* *ukontentowania* *decyzyi* *zamienienia* *się* *w* *szczególne* *ciało* *Prawodawcze* *reprezentujące* *ieden* *i* *nierozdzielny* *Narod* *Batawski*, *zadekretowano*, *ażeby* *postanowić* *Rząd* *wykonawczy* *pośredniczy*, *złożony* *z* *pięciu* *członków*, *i* *wybrać* *wprzod* *zgrupowania* *Kommissyą*, *któraby* *ulożyła* *instrukcyą* *dla* *tego* *wykonawczego* *Rządu*, *i* *na* *też* *że* *famey* *Sefly* *proponowała* *składać* *go* *mające* *Członki*. *W* *ty* *celu* *wyznaczono* *Obywatelów* *Th. van Leeuwen*, *van Zonsbeck*, *Auffmorth*, *Fokker*, *i* *de Lemon*. *Natychmiast* *także* *postanowiono* *wydać* *Proklamacyą* *do* *Batawskiego* *ludu*, *i* *proponowano* *ażeby* *wezwać* *Prezydenta* *Administracyi* *Prowincjonalnej* *Holandyi*, *lub* *w* *iego* *nieprzytomności*, *Prezydenta* *Kommissyi* *też* *Prowincyi*, *ażeby* *się* *udał* *do* *iednego* *z* *Departamentów* *pałacu*, *i* *tam* *z* *powodu* *zapadłych* *dekretów* *przystąpił* *do* *konferencyi* *z* *Kommissyą* *tegoż* *zgrupowania*, *i* *akoteż* *w* *celu* *utrzymania* *spokojności* *i* *dobrego* *porządku*. *Ten* *obowiązek* *polecony* *był* *Obywatelom* *Nolet*, *van der Jagt*, *Janffan*, *i* *Sonnawille*.

Prezydent *proponował* *potym*, *ażeby* *dekretować*, *iż* *Zgrupowanie* *powraca* *się* *do* *Prawa* *wydawania* *rozkazów* *woylku*, *co* *dawniej* *powierzonym* *było* *wydziałowi* *interessów* *woylkowych* *na* *ładzie*, *a* *to* *w* *ty* *celu*, *ażeby* *to* *prawo* *oddac* *Rządowi* *Wykonawczemu* *pośredniczemu*, *który* *ma* *być* *postanowiony*. — *Uchwalono* — *Postanowiono* *także* *wydać* *rozkazy* *Członkom* *do* *organizacyi* *władzy* *Wykonawczej* *wyznaczonym*, *ażeby* *aż* *do* *dalszego* *rozkazu* *sprawowali* *swoie* *funkcye*. *Mianowano* *Kommissyą* *dla* *przejrzenia* *urządzeń* *dla* *tego* *Zgrupowania*; *po* *czym* *zadekretowano* *zniesienie* *wszystkich* *Kommissyów* *Zgrupowania* *Narodowego*. *Skaffowano* *Kommissyą* *związków* *zewnętrznych* *złożoną* *z* *Obywatelów* *Bicker*, *Hahn*, *Queysen*, *de*

Beveren, Jordens, i Hr. Gevers. Ci Obywatele iuż od farnego rana byli w lwyeh domach aresztowani.

Różne członki osobnych Kommissyow zostały nominowane; iako to: do Kommissji związkow zewnętrznych 11.; do Kommissji Ikarbowey, 4.; do Kommissji Inspektorow palacu narodowego 4.; do Organizacyi zbroynoy sily mieylkiej 9.; do Drukarniow 4.; do Administracyi dóbr opuszczonych przez Xcia de Nassau 8.; do Interellow Indyi Wschodnich 6.

Po tym dekrete Obywatel *Nolft* zdawał raport imieniem osobney Kommissji, iż był w sali Prezydenta, gdzie się znaydywały aresztowane członki, iako to: *C. L. van Bryna, van Castrop, van Hamelsfeld, Kantelaer, van Marle, de Mist, Scheltema, de Sitter, van Hooff, van Manen, van der Spyk, Brouwer, Stoffenberg, van Eck, Bylevel, Vitranga, de Vos van Steenswik, Hultman, C. van der Hoop, van Kleffens, i Cambier.* Iż im komunikował dekret tego zgromadzenia, uwalniający ich od aresztu, który zamieniony iest w areszt w obrębach *Hagi*, z dodatkiem, iż się więcej nie pokaza w Zgromadzeniu, i zakazem utrzymywania iakiejkolwiek polityczney korespondencyi.

Prezydent wniósł, iż ponieważ przez zaszłe odmiany, Kommissja do utworzenia Konfitytucyi zwołana znieliona, należy się postanowić inną, mianowaną więc w tym celu 7. członkow. — Zadekretowano z niektórymi dodatkami Proklamacyą do Ludu *Batawskiego* przez Ob: *Rant* podaną. — Mianowano także Kommissjya do interellow zewnętrznych, która póty trwać będzie, póki Rząd wykonawczy pośredniczy nie będzie postanowiony, wyiawszy atoli wydział Dyplomatyczny. — Po czym selsja zgromadzenia na dzień następujący na godzinę 11. odłożoną została.

Selsja dnia 23. Stycznia.

Przy zaczęciu selsji Prezydent *Midderigh* doniósł, iż odebrał listy od 23. Reprezentantow, którzy prawie wszyscy oświadczają, iż z powodu wczorayszego Dekretu uchylającego urządzenia podług których Zgromadzenie Narodowe było zwołane, iest ich zdaniem, iż nie mogą więcej znaydwać się na deliberacyach. Te listy odesłano do Kommissji.

Na wczorayszey tajney Kommissji 10. innych członkow okazawszy trudność w wykonaniu nakazanej przysięgi na nieustalającą nienawiść przeciwko Rządowi dawniejszemu, federalizmu, arystokracji i anarchii, wymazani z listy Reprezentantow, opuścili zgromadzenie.

Na propozycyą Prezydenta, postanowiono, aże by dla choroby lub za pozwoleniem nieprzytomne członki, w przeciągu ośmiu dni stawili się na selsji dla uczynienia przepisanej deklaracyi. — Czytano potem list Generala *Joubert*, komendanta woylk Francuzkich, i drugi najwyższego Kommissarza *Le-Fevre*, oraz adresu różnych Officerow z powinszowaniem Zgromadzeniu zdarzeń dnia poprzedzającego. — Uchwalono wydrukować i rozdać exemplarze tych listow Reprezentantom. — Ob: *Auffmorth* zdał raport imieniem Kommissji wyznaczony na rozrządzenie listow tak Ministra Francuzkiego *Lacroix*, iako też dawney Kommissji związkow zewnętrznych. Ten raport zawierał w sobie, iż dopełniwszy tego ważnego obowiązku, i rozstrząsnawszy ściśle artykuły pokoju i alliansu, zdaniem iest Kommissji, ażeby Zgromadzenie dekretowało, iż generalna nad woylkami komenda, powierzona iest Generałowi *Joubert*, póki tylko zostawać będzie w Rzpltey, i przez cały czas, póki armie czynić będą wspólnie przeciwko *Anglii*, pod warunkiem odpowiedzialności Narodowi *Batawskiemu*, i że tychże armii nie będzie mógł użyć tylko za wyrażną zgromadzenia rezolucyą; Garnizon *Haski* zostawać będzie pod najwyższą samego Zgromadzenia dyspozycyą.

Gdy wszystkie niepodległe zgromadzenia Prowincjonalne zostały znielone, zgromadzenie Prowincyi *Hollandyi* na dniu 23. nadzwyczajnie zebrałe, zadekretowało swoje znielienie, i zamieniło się w Administracyą pośredniczą, podległą i odpowiedzialną względem zgromadzenia Ludu *Batawskiego*.

Dnia dzisiejszego ogłoszona tu została przy muzyce i z wielkimi uroczystościami Proklamacya, w której Zgromadzenie przekłada nieprzyzwoitości i niebezpieczeństwa, które wynikły dla spokojności i dobra Rzeczypley z Konfitytucyi Federalney i dziwotwornej, wielu samowładnych i na pozór tylko złączonych ludow, i usprawiedliwia użyte środki potrzebą uprzedzenia zdrady niewiernych Reprezentantow.

Tryumf partyi Demokratow nad Umiarkowanymi, z których prawie cały Rząd był złożony, miał swoje źródło w 4. Września. Teraz zgromadzenie składa się tylko z 70. Reprezentantow partyi Demokratycznej, rachując w to 21. z znielonego wydziału konfitytucyego.

Ciało Prawodawcze zatrudnia się teraz naydzielniejszymi sposobami popierania wojny przeciw *Anglii*.

Listy z *Batawii* pod dniem 6. Lipca donoszą, iż wyspa *Jawa* nie doświadczyła ieszcze nieprzyjacielskiej napaści, i że prócz tej wyspy, Rzplta *Batawiska* posiadata ieszcze w *Indyach* wyspę *Ternatę*, iako też *Macassar, Banjermassing, i Palembang.* *Batawia* tak była umocniona i opatrzona w sily wojenne, iż w zupełnym zostawała bezpieczeństwie. Od przybycia Gubernatora generalnego *Overstraaten* w mieściacu Grudniu 1796. zamieszkania znacznie się umniejszyły. *Anglicy* uderzywszy dnia 18. Lutego 1797. na *Ternatę*, tak silno byli odparci, iż iuż odtąd więcej niepowrocili.

z Amsterdamu dnia 23. Stycznia.

Zaszło wczoray w *Hadze* zdarzenia, były spodziewane od znaczney części naszey Publiczności; która dawno o obrotach tej Rewolucyi z zupełną mówiła pewnością. W samey rzeczy, tego dnia wielkie wynikły odmiany, a nawet niemogłyby były tak predko i tak zżecznie być przywiedzione do skutku, gdyby z dawna niebyły przygotowane. Rezolucye, które na Selsji wczorayszey bez żadnych sporow i długich formalności zadekretowane zostały, są następujące:

1.) Ordynacya Konwencyi Narodowej iest uchwalona.

2.) Władze Prowincjonalne, i inne szczególne Administracye znoszą się. Do póki iednak urzędnicy krajowi z miejsc swoich oddalonymi nie będą, mają być odpowiedzialni za nieutrzymanie spokojności.

3.) Wszystkie oddzielne Kommissje mają być uwiadomione o tych zdarzeniach, i tymczasowie zostać w czynności.

4.) Wszyscy Kommissarze tak co do konfederacyi lądowej, iako też wewnętrzney i zagranicznej korespondencyi, są uchyleni; a inne Członki mają być wybrane na ich miejsce.

5.) Kommissja Skarbowa, będzie odnowioną.

6.—9.) Kommissje Reorganizacyacyi, dozoru nad palacem Narodowym, oraz handlu *Indyjskiego*, będą odnowione.

10.) Ciało Dyplomatyczne, ma odebrać o tym wiadomość na pismie.

11.) Wszystkie processa od 20go Marca 1796. z powodu czynności Rewolucyjnych rozpoczęte, znoszą się, i wszyscy aresztowani, mają pozyskać wolność.

12.) Członki Kommissji Marynarki, związkow zewnętrznych i Konwencyi, którzy czynili opór w wykonaniu przepisanej im przysięgi Republikantkiej, mają być w areszt wzięci.

13.) Wydział Kostytucyiny iest likssowany; i zamiast 22. odchodzących Członkow, 7. do jego składu będzie mianowanych.

14.) Deputowani zgromadzenia Narodowego, nie inaczej, iak tylko w szarfach Narodowych dadzą się widzieć na Selsjach publicznych.

15.) Woylka mają czynić każdemu z nich stosowne do ich dostojności honory.

16.) Będzie dana Ludowi przez Proklamacyą wiadomość, o zaszłej zmianie Rządowej.

17.) Woylkom ma być złożone dziękczynienie, za utrzymanie spokojności.

Rewolucya ta była potrzebną dla doyscia celu, który wyraził Posel *Francuzki* w mowie mianey do zgromadzenia, iżby sily krajowe raz ieszcze mogły być użyte przeciw powszechnemu nieprzyjacielowi. Czytamy także w różnych pismach publicznych, iż tenże Minister przyrzekł Zgromadzeniu imieniem swego Rządu 50.000. woylka *Francuzkiego* dla przyspieszenia pokoju.

z Paryża dnia 20. Stycznia.

Gdy teraz nieograniczona plenipotencya *Seymu Niemieckiego* dla Deputacyi pokoju do *Rajstadt* została nadelstana, General *Bonaparte* wyiedzie za tym za dni kilka z *Paryża* dla przyspieszenia pokoju, po czym obeymie kommande nad wyprawą przeciw *Anglii*. Matzonka tegoż Generala żyje tu bardzo skromnie. Maż iey iada zwyczajnie w domu, a kompania iego stotowa składa się z małej liczby przyjaciol.

Ob: *Jozef Bonaparte* przybył zawczoray z *Florenyey*, a Ob: *Noel* z *Amsterdamu*. Ten ostatni ma być przeznaczonym na Posa do *Szwecyi*.

Obywatel *Sieys* bawi się teraz w *Hollandyi*.

Miało *Castres* ogłoszone iest w stanie oblegzenia.

Generalowie *Brune, Massena, Kilmaine i Victor*, przybyli tu od Armii *Włoskiej*.

Rebellizanci korsykańscy, na których czele znaydują się emigranci i *Xieza*, znaczne uczynili progresa. Podług ostatnich raportow maszerują teraz ku *Bastyi*; lecz sądzą tu powszechnie, że wkrótce zostaną rozpedzeni, wiele woylk maszeruje iuż na pomoc patriotom.

General *Tisset* z północnych Departamentow tu przybył, na rozkaz Ministra policyi w areszt wzięty został.

Bailleul Prezydentem Rady 500. a *Rouffeaux* Prezydentem Rady starszych obrani.

Dyrektorat *Cisalpiński* kazał oświadczyć Królowi *Neapolitańskiemu*, że wojnę z wypowiedziącą uważać będzie, jeżeli woylkom swoim do państw Kościelnych kaze maszerować.

G. Kleber bawi się teraz przy *G. Moreau w Passy*.

W *Grenoble* *Victor Cazenove*, który służył w korpusie *Kondeusza*; na śmierć likazany został.

Do *Toulonu* wyślano 2. miliony liwrow na uzbrowienia morskie.

Ob: *Meincourt* ofiarował 7. synow swoich na wyładowanie do *Anglii*. Dyrektorat przyjął z wdzięcznością tę ofiarę.

Pod czas uroczystości święta pokoju, mieszkańcy w *Ruimper* ofiarowali garnizonowi 2. beczki wina, waleczne woioownicy oddaliły tego podarunku chorym swoim w szpitalu współbraciom.

z Paryża dnia 22. Stycznia.

Wczoray obchodzona była w naywiększey spokojności pamiątka śmierci *Ludwika XVI.* w szpob, w zaprzeczy Gazecie naszey opisany. W Kościele *S. Sulpijusza* Prezydent Dyrektoratny i wszyscy przytomni zaprzylęgli nienawiść dawney władzy, oraz wierność ku Rzeczypospolitey i terazniejszy Konfitytucyi. Toż lamo zrobili Reprezentanci.

Negocyanți tuteysli ubiegają się do pożyczki na wyprawę przeciw *Anglii*; połowa w gotowiznie, inna w inkrypcjach będzie złożoną. Sam Ob: *Fouchiron* (kupiec) podpisał się na 500.000. liwrow, inni Bankierowie podobnie ofiarują fummy. Jeżeli przykład ten *Paryża* nasładowany będzie w Departamentach, wątpić nie należy, iż pożyczka ta w krótkce dopełnioną zostanie.

Pisma tuteysze wyrażają, że wydano ordynans do atakowania sily zbroyną fortecy *Elhrenbreitstein*, jeżeli woylka *Niemieckie* na dzień 1. Lutego z niego nie ustąpią.

Rozruchy w *Korfyce* pisze Redaktor, zdaią się być w związku z zdarzeniami, które zaszły w *Rzymie*.

Rada 500. dnia 18. postanowiła, że na dniu 21. Stycznia, iako w dniu rocznicy śmierci *Ludwika XVI.* opuści terażniejszą swą salę i z uroczystościami uda się do nowego Palacu, który na przyszłość *Palacem Narodowym* nazywać się będzie. Ulice *Bourgogne* i plac, do którego ona prowadzi, nazywać się będą na przyszłość ulicą i placem Rady 500. Nowa sala ma być poświęconą najwyższej władzy Ludu, Dedykacya ta wyrzuta będzie na tablicy wewnątrz sali umieszczonej, inny napis obwieści potomość o zdarzeniach, które odmianie poliedzeń Rady towarzyszyły. W murach wewnętrznych dawney sali, mają być także osadzone tablice marmurowe, zawierające pamiątkę znakomitszych zdarzeń Rewolucyi, które ją wstawily, a w przypadku ruiny tego gmachu, ma być na iego miejsce wystawiony Monument, na którym te Epoki będą wyrzute, nowy Pałac przy poświęceniu swoim będzie illuminowany, a zewnątrz ozdobiony w goręnie pochodnie. Salwa Artylleryi da znać o godzinie ceremonii, Prezydent mieć będzie mowę ściągającą się do okoliczności tego festynu. Na obu dziedzińcach zaszczone będą dwa młode Dęby, iako Symbola wolności. Prezydent i Rada, mają być w ubiorze urzędowym, poczym powróci Zgromadzenie do sali i zaprzylęże nienawiść dawnemu Rządowi.

Na Selsji wczorayszey, nowy Pałac Narodowy w szpob wyżej opisany został poświęcony. — Wewnątrz tego gmachu, widać ozdoby od ręki naylepszych Artystow, a ściany iey obite obrazami nayślawniejszych Prawodawcow starożytności. — Kolumnady Jońkiey sfruktury utrzymują lklepienie; drzwi sali są całe z drzewa *Acajou*. Wschody do trybuny i do kancelaryi z czerwonego marmuru. Przed trybuną widzieć się daie Historyę z swoim dłem, i sławą, pomiędzy któremi figury wolności i *Janusa*. Wszystkie zgola części tych ozdob okazują okazalność, guł i stosowność.

